

קבה:

יש נוהלין פרק שמיני בבא בתרא

מסורת הש"ס

(א) ושלל קוב דייק חייב מבי... (ב) ושלל קוב דייק חייב מבי... (ג) ושלל קוב דייק חייב מבי... (ד) וכדי פית היג... (ה) ומכאן מן...

הגרות הב"ח

(א) ושלל קוב דייק חייב מבי... (ב) ושלל קוב דייק חייב מבי... (ג) ושלל קוב דייק חייב מבי... (ד) וכדי פית היג... (ה) ומכאן מן...

מוסף רש"י

ואין הבעל נוטל בראוי... אין הפעל יורש את אשתו... נכחיל לנצל לאחר מותה... נכחיל לנצל לאחר מותה... נכחיל לנצל לאחר מותה...

עין משפט נר מצוה

גד א ב ג מ"י פ"ח מ"ח ט"ח
וכי ומתנת הלכה כי
טושים מית קימן נחמ
ספיק ט:
גד ד מ"י פ"ח מ"ח ט"ח
הל' יא ספיק ט"ח
טושים להיכ' פי' ז ספיק ט'
גו ה מ"י ט"ח ספיק ט'
מח ט' טושים מית
קימן נחמ ספיק ט'
גו ה מ"י ט"ח ספיק ט'
ט' טושים ט':

רבינו גרשום

נכסי לכתבא. לכתובי
ובתרי לירחתי. ולא הוה
ליה אלא חז' בת אהב בעל
לאחר מיתת הוקנה וקא
תבי יורשת אשתו שריה
ראויה לירש. אמר רב הונא.
בדין הוא וירבית ליה
הכי כשמע צושת אהוב
גברא כמאן דאמר וכתרה
לירחתי או ליתא לירחתי
תביד לירתי ירחתי דייק
בעל דירש את אשתו: ורב
עון אמר לירחתי. קמי
ולא דייק מיה לירתי
אלא ואין לבעל כלום
יחא לאתי אשתו: הלי
כוותיה דרב עון. הוא
ההואיל שמהא שאלו קודם
שהיה מוחזק לא ירית
בעל: סבל דרב הונא.
אמר לירחתי וירחתי ירחתי
כבמותה כמיה: אמר רב
אמר דבעל נוטל בראוי
כבמותה כמיה: אמר רב
אלעזר דבר גו. כלומר דין
זה נפתח בגדולים כלומר
בהוה שריה גזיל אמר
תתלה לבעל ירחתי ונכסיה
כלוסיא אמר אמי
קטן לגבי רב הונא שני
אסורו ואמרש טעמא דרב
הנה כל האומר אחריך כגון
זה שאמר ובתרי לירחתי
כאמר בעל ירחתי ונכסיה
אחריך הלכך הוא כבמותה
יורשת אהיה הבעל: אמר
רבא מסתבר טעמיהו דבני
מיערבא. דקבני הלכתא כרב
עון כשמע דל הוה
מוחזק בדי אשתו ליתק
אי קדמא ככתא ובין קודם
מיתת אשתו ובינה וביני
הואיל דראוי לכת איהה
מוחזק: ואין הבעל נוטל
פי שנים. כמלך בין שגבו
קרקע בין שגבו כמות שנים
דלא מטא לירי.

לירתי וא לירתי ירחתי. וא"ת הא דלמר צפיקין לקמן (דף ק"ט):
נכסי לך ואחרין לפלוגי ואחרי אחרין לפלוגי מת ראשון
עני דהכא דאמר ולא לירתי ירחתי אמתא נקט האס אחרין לפלוגי
הא אפי' לא היה שלישי אלא אמר
נכסי לך ואחרין לפלוגי וכו' לא מת
שני נכסי ראשון יחזרו ליושרי ראשון
וי"ל דלאשמועינן דלשם מת שני נכסי
ראשון לא יאה לשלישי: **אמר** רב
פפא הלכתא דאין הבעל נוטל בראוי.
אבל שנה טעל דפריש הקונטרס
דכיון (ג) דאין יורש אלא הוא וזכה
בנכסים מיד וכרשתו זה השנה ולהכי
לא חשיב נמתניתו כפי' יש כבוד
(וכבודו דף ג. נ. וס' ד"ה ולא) גבי
הנהו דאין נוטלין נראוי ככמותה
משום דבעל יש לו שנה והוא הדין
נמי דלא שקיל בעל נמתנתו אשמו אפי'
כמה שנתה אשמו מנכסי מלוג דהא
מק נמי הו' כנכסי מלוג דכמותה
מתניתין דמלישת האשה (כמותה דף
ס"ה) ואפי' הכי משמע צפרק שור
שנגד ד' וה' (כ"ק דף ס"ג): דלא ירית
בעל דלרבי דוקא הונך לאוקומי
בגרשה דלא חשיב מלוג ראי ככבוד
והוא דכיון לגבי בעל אהיה דשניק
בעל דלירתי זה ונקט כבוד שאינו
נוטל פי שנים כמלוג היינו משום
דלגבי כבוד אפילוה אמוראי צשמעין
אבל הוא הדין בעל דפריש' וליכא לאקשוי דאמאי לא עריב ומני להו
כדי הדי דאין הבעל וכבוד נוטלין בראוי ככמותה ונוטלין כמלוג משום
דלגבי כבוד משנה שלימה הוא בכבודו (דף ס"ג): דאין נוטל בראוי אבל
בעל דאין נוטל בראוי לא אשכח לא משנה ולא ברייתא אלא מימרל דא"ר
אבהו ומטו זה משמיה דרבי יהושע בן קרחה לעיל צפיקין (דף ק"ט):
ואין החבור נובא פי שנים ב"מיה. וכל שכן בשנה והא דלא נקט שנה
משום דמשנת לא הוה שמעינן דמלוג הוה ראי דהא איכא למאן
דאמר דאפי' לרבנן הו' מלוג מוחזק דכמתן דבניא דמיא ולהכי נקט
רב פפא מלוג דאין הכבוד נוטל פי שנים דשמעינן מניה כל שכן שנה
ואפי' דלגבי בעל וכבוד שמעינן מלוג ראי לגבי כמותה אשכחא
מוחזקת וגובה אשה כמותה מלוגה אפי' שניה נוטלת לא מן השנה
ולא מן הראוי כמתן בכבודו (דף ג. נ. וס' אפי' הכי גביא מלוגה
כמתן ככבודו (דף ג. נ. וס' אפי' הכי גביא מלוגה
ולא פסקהו אן מלוג בדי אחרים רבי טרפון אומר ינתן לכושל שנתן רבי
עקיבא אומר ינתן לירשין שכולן לירשין שנועה ואין היורשין לירשין
שנועה אלמא אפילו לרבי עקיבא אי לא לרביה שנועה היתה גובה
אבל לפי שריכה שנועה גובין היורשין ומה דאמר לרבי תנאי האשה
מהן דהוה להו מטעלי דיתמי ולא משכנא ואם גבו

נכסי לכתבא. ולקמיה אינו נתן כל נכסי אס אפי' או אס אמו:
וכפרה לירחתי. אחר מות זקמיה לא יירשו יורשין שלה כגון גבה או
גבה או אביה או אחיה אלא יורשין שלי כגון בני או נכדי או אחי הקרוב
קרוב קודם: הויא ליה. לכהוא גברא חדא כמיה: **שפיבא.** היתה
נמתא: **נכסי בעלה ובתי ספסא.**
ואח"כ שפיבא כמתא ואח"כ בעלה
וקמתה לפי ששנתה זולתה המת היתה
כמו קיימת וכמי שאלמר נכסי לפנתה
ובתרה לבתי דייקו ירחתי ויהי רואה
לירש זכות אשתו: **א"ר הונא.** האי
ובתרה לירחתי דקאמר הוה גברא
לירחתי ולירתי ירחתי קאמר (א) כיון
שנתה ליושה ויהי זכמה כהן הכת
שהיתה יורשת שלה דמפרש טעמא
לקמן דכל האומר אחריך כאומר
מעשיו דמי וכיון דזכמה כהן מחייב
הכי הבעל יורש את אשתו דייקו
ירחתי ירחתי ויהי מפרש לה לקמיה
ומיניה השתא לא ידעינן אכתי טעמא
דרב הונא אלא שדאינו אנו שריכה את
הבעל וטעמא לא ידעינן עד דמפרש
ליה לקמיה: **ורב עון אמר לירחתי**
ולא לירסי ירחתי. וה"ק ובתרה לירחתי
לחזקן יורשין שיהי לי בעולם בשעת
שמות הוקנה אינו נתן את נכסי
כגון כל היותה כמו קיימת או אחיו או
אביו דכל אלו אי קורא כהן ירחתי
אבל לא בן כמו דכמותה לקמיה
דיינו ירחתי ירחתי שמה כמו הוא

בא לירש אותו ולא לבעל דאיהו נמי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי
קאמר אותו הנכסי ממי ולא לירתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי
היכא דליכא ירחתי אחר מות הוקנה אלא ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי
בדי יורשי הוקנה דדומה לאומר נכסי לך ואחרין לפלוגי שאם מת
אחיו שני יירשו יורשי ראשון דמתנין לקמן צפיקין (דף ק"ט): ואם מת
שני יורשי ראשון יחזרו נכסים לירש' **נכסי לך ואחרין** (דף ק"ט): **הכל**
דראוי הוא: אפי' דהוה ליה ברא לצרפא. דהוה ליה ירחתי ירחתי
קאמר רב עון דההוא ברא לא ירית דקאק דייק לישנא דירחתי משמע
ולא ירחתי ירחתי: **ולא היא דאילו הוה ליה ברא דאפי' ירוס.** הואיל הוא
ראוי לירש את זה הנתן שהרי הבת וכל יולאי יריכה כמקום שאין בן
קודמין לכל יורשי האשה ירחתי קרינא כיה הואיל הוא קודם לכל
יורשו ואפי' שנה מכח כמו ומעיקרא כי אמר לירחתי ירחתי שיהא
לי כמות הוקנה קאמר וכן כמו יורש אותו וקודם לאביו ולאחיו
האחי וחיותו ואפי' שכן קריון ירחתי והבן הוא קריון ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי ירחתי
לחיו קודם דלירשוו הראוין לירשוו מן ההורה רגיל לקרות ירחתי
וטעמא דבעל לא ירית לא משום דהו' ירחתי ירחתי דאילו היה ראי
לירש נחלה זו מן ההורה ירחתי הוה קרינא כיה אלא משום דאין ראי
לירשה דהוה ליה האי ממון ראי לאשה ולא מוחזק שעדיין לא נפל
בדיה ובעל אינו נוטל בראוי אבל אי איכא בן דחוי למרתה דאפי' ירית
דבן ירית בראוי: ומקשינן **מכלל דרב הונא סבר** כו'. מדאוקמנא טעם דבני מערבא דבעל לא ירית היינו משום דחשיבי להני נכסי ראי אס
כן רב הונא דאמר ירית בעל ס"ל דבעל נוטל בראוי: א"ר. לפרושי טעמא דרב הונא קאמי: **נכסיה.** התחילי: **בגדולים.** רב הונא: **בכתיב.**
רבי אלעזר ועלמנו קרי קטן לגבי רב הונא: **כאומר מעשיו.** וכיון דאמר ובתרה לירחתי דייקו לבת היינו נמי כמו שאמר מיד אינו נתן את גוף
הקרקע לבתי אלא שזקמיה מהלך פירות בחייה ואחר כך תקח אחי אן הנכסים דחשיבי לה רב הונא לגבי בת כמתנת מהיוס
ולאחר מיתה והלכך הוה לה זו הבת מוחזקת בחייה כנכסי וכי קא ירית בעל שפיר קא ירית כמותה: **מסתברא טעמיהו דבני מערבא.**
דחשיבי להו ראי לגבי בת ולא מוחזקת דליכא למימר כאומר מעשיו דמי דהא אס קדמה הוקנה בחייה ומכרה לאחרים ובינה זכית וכשתמות
הוקנה אפי' אס תהיה הבת קיימת לא חטול כלום כדאמרין כמתנות (נ"ה): ולקמן צפיקין (דף ק"ט): נכסי לך ואחרין לפלוגי אס קודם הראשון ומכר
מה שמכר מכר ואין לשני אלא מה ששיר ראשון ואם לא שיר כלום לא שקיל מדי והלכך בעל לא ירית דאשתו לא אלא המוחזק כלל כיהי נכסים
בחייה שהרי היתה הזקנה יכולה למכרן לגמרי מה שאין בן כמתנת מהיוס ולאחר מיתה ונמלא שאף גוף הקרקע לא הוחזק לבת בחיי הזקנה
וגם כשתמה הוקנה אין הבת בחייה להוריש המוחזק לה לבעל: **א"ר פפא הלכתא אין הבעל נוטל בראוי ככמותה.** בראוי ממש כגון לירש את
אשתו בקבר כמתנה שפלה לה לאחר מיתה אמתא רב פפא לאשמועינן דלא ירית (נ"ה) דהא כולי עלמא מודו דלא ירית כדלפינן
מקראי צפיקין דלעיל (דף ק"ט). מדכתיב (יהושע ד') בגבעת פנתם בנו דרב הונא לא פליג אלא באחרין וכדפריש ר"א דכל האומר אחריך כאומר
מעשיו דמי אבל בראוי דפליגי ביה רבי ורבנן (לעיל ק"ד). כגון חפורה יהו' שצולי שלופשי והו' ממרי לא אהא לאשמועינן דאין הבעל
נוטל אלא דאפי' הבעל נוטל שהרי כשתמה יורש את כל נכסים שהיתה מוחזקת בהן וכי גלי פירי צרשומיה גלי דנהי דפליגי רבנן
ככבוד דהתם היינו טעמא דאמרן לעיל (דף ק"ד). לתת לו (דברים כ"א) מתנה קרייה רחמנא אבל גבי בעל ליכא למימר הכי ועוד דאפילו כבוד
כה"ג ליכא יורש אחר אלא הוא יורש כל נכסי אביו הכל מודים שירש הכל ואפילו שנה הראוי דהא כי אשכוח צרשומיה אשכוח:
ואין הכבוד נוטל בראוי ככמותה. כרבנן כגון דהו' שלופשי והו' ממרי ששנתה שמן על ידי שנה ששנתה אחר מיתה אביו אבל דיקלא ואלים
ארעא ואסקא שירטון שעדיין שמן הראשון עליהם הכל מודים דשקיל חלק כבודא אבל ענינים וצנרום לא שקיל כבוד פי שנים אפי'
לרבי ואפי' שעדיין לא נשתנה שמן משום דשנה שהשכחו יחזקו הכל מודים דלא שקיל. ומיניה היכא דמת כבוד בחיי אביו בניו של כבוד
יורשין חלק בכורתו עס אחי האב דומיא דבנות ללפתה וכדפרישית לעיל צפיקין (דף ק"ט): ד"ה ושהיה) כדתניא בחופסתא בכבודות (פ"ו ה"ה)
ובדאמרין בעלנות גדולתו ונגמרת ירושלמי) י"ק לה ריש לומר מאמר משפט כפילה (דברים כ"א) ולאמר משפט לגמין פשיטא) כי' דכפרישית
לעיל: **ואין הכבוד נוטל פי שנים כמלוג.** ואפילו כשטר בין שגבו קרקע בין שגבו מעות דלאו האי קרקע ולא הני מעות שכן להון
לזכוהו והוה ליה ראי. ואי חפס' עלה משכונ' אפי' לרב פפא כבוד נוטל פי שנים דקיימא לן (גיטין דף ל"ה) בעל חוב קונה משכונ':
במלוה